

Huvudman

Skövde montessoriförening ekonomisk förening
org. nr 7696006068
info@montessori-skovde.se

Ärendet

Tillsyn av Montessoriskolan i Skövde i Skövde kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skövde montessoriförening ekonomisk förening att senast **måndag den 17 juni 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister i att tillse att skolan följer skollagens bestämmelser om en avgiftsfri skola. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Skövde montessoriförening ekonomisk förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Skövde montessoriförening ekonomisk förening ska vidta följande åtgärder

Avgiftsfri skola

1. Säkerställa att utbildningen är avgiftsfri och att vårdnadshavares bidrag i form av ekonomiska bidrag eller arbetsinsatser, både är och framstår som frivilliga. (10 kap. 10-11 §§ skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:9621) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån inkomna uppgifter under hösten 2023 inlett en tillsyn av Montessoriskolan i Skövde med Skövde montessoriförening ekonomisk förening som huvudman.

Av uppgifterna framkommer att skolan vid terminsstart tar ut en medlemsavgift samt en avgift för trivselkassan, vilka faktureras på samma faktura som den barnomsorg som skolan bedriver. Vidare framgår av uppgifterna att skolan kräver att vårdnadshavare ska bidra på olika sätt till verksamheten, exempelvis i form av städning i skolan. Städinsatsen beskrivs som obligatorisk för de vårdnadshavare som inte bidrar på annat sätt till verksamheten.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Montessoriskolan i Skövde följer gällande bestämmelser om att erbjuda en avgiftsfri skola.

Tillsynen har genomförts genom att huvudmannen skriftligen har fått yttra sig över uppgifterna och redogöra för vilka åtgärder som är vidtagna eller planerade. Skolinspektionen har även granskat den inkomna dokumentationen, vilket utgör bland annat den skriftliga information som skolan delger vårdnadshavare.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Avgiftsfri skola

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens yttrande framgår att vårdnadshavare behöver betala en årlig avgift för att vara medlem i skolans förening. Denna medlemsavgift faktureras tillsammans med en årlig trivselavgift i samband med avgiften för den barnomsorg som skolan bedriver. Medlemsavgiften uppges vara 350 kr per år och trivselavgiften utgår på 100 kr per år. Utöver övriga avgifter betalar nya medlemmar en avgift på 100 kr som återbetalas vid utträde ur föreningen.

Huvudmannen anger vidare i sitt yttrande att medlemskap i föreningen samt vårdnadshavares bidrag med arbetsuppgifter i skolan är frivilligt. Huvudmannen anger även att medlemskap i föreningen inte är någon förutsättning för att få gå på skolan och att det finns ett fåtal vårdnadshavare som har barn vid skolan som inte är medlemmar i föreningen.

Vidare framkommer av yttrandet, samt av den information skolan skickar ut till vårdnadshavare som huvudmannen inkommit med, att man begär att föreningens medlemmar på olika sätt bidrar till föreningen/verksamheten genom stödjande insatser. Exempel på stödjande insatser anges i yttrandet vara utförande av veckostädning i skolan vid minst två tillfällen per termin. Föreningen påminner medlemmarna om städningen men har ingen möjlighet att påverka medlemmarna att utföra städningen, så enligt huvudmannen är insatsen frivilligt.

Rättslig reglering

I skollagen anges att alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ska ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i skollagen. (1 kap. 8 § skollagen)

Av skollagen framgår att utbildningen ska vara avgiftsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning samt erbjudas näringsriktiga skolmåltider. Avgifter i samband med ansökan får inte tas ut. (10 kap. 10 § skollagen)

Trots 10 § får det förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. I samband med skolresor och liknande aktiviteter får det, trots övriga bestämmelser i denna lag, i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska

vara öppna för alla elever. Ersättningen får inte överstiga huvudmannens självkostnad för att eleven deltar i aktiviteten (10 kap. 11 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Skövde montessoriskola, med Skövde montessoriförening ekonomisk förening som huvudman, inte följt bestämmelserna när det gäller att erbjuda en avgiftsfri utbildning.

Det finns i skollagen inte några bestämmelser om förbud mot att vara medlem i en förening som är knuten till skolan eller mot att fristående huvudmän tar emot frivilliga bidrag av vårdnadshavare. Att vårdnadshavare frivilligt utför städning i skolan, eller bidrar på annat sätt till verksamheten, är inte heller reglerat i skollagen. Dock ska erbjudanden om medlemskap i en förening knuten till skolan eller eventuella bidrag till verksamheten från vårdnadshavare i form av ekonomiska bidrag eller arbetsuppgifter, både vara och framstå som frivilliga.

Bestämmelsen i skollagen avser således inte enbart direkt ekonomiska åtaganden, utan även andra former av insatser omfattas av kravet på avgiftsfrihet. Även om huvudmannen anger i sitt yttrande att medlemskapet i föreningen är frivilligt och inte en förutsättning för att få ha sitt barn vid skolan, så anser Skolinspektionen att informationen från skolan till vårdnadshavarna är formulerad på ett sådant sätt att medlemskap i föreningen framstår som obligatoriskt. Skolinspektionen konstaterar vidare att det faktum att medlemsavgiften i föreningen, samt den så kallade trivselavgiften, faktureras på samma faktura som barnomsorgsavgiften ytterligare förstärker upplevelsen av att medlemskapet i föreningen är obligatoriskt. Följden av detta kan då bli, enligt Skolinspektionens bedömning, att även avgifterna upplevs som obligatoriska för att få ha sitt barn vid skolan.

I utredningen framkommer även att det i informationen som skickas till vårdnadshavare finns formuleringar som gör gällande att vårdnadshavares arbetsinsatser i skolan är obligatoriska. Detta framkommer även av huvudmannens yttrande. Skollagens bestämmelser om avgiftsfrihet avser inte endast ekonomiska bidrag till skolverksamheten, utan här innefattas även arbetsinsatser, såsom exempelvis städning i skolan. Eftersom skolans krav på vårdnadshavarnas arbetsinsatser i verksamheten formulerats på ett sådant sätt att de framstår som obligatoriska strider skolans agerande mot principen om en avgiftsfri utbildning.

Mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen bedömer Skolinspektionen att Montessoriskolan i Skövde inte följt bestämmelserna när det gäller avgiftsfri utbildning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Skövde montessoriförening ekonomisk förenings verksamhet vid Montessoriskolan i Skövde uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att erbjuda en avgiftsfri skola. Det finns därför skäl att förelägga Skövde montessoriförening ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Christina Hjalmarsson

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Hjalmarsson

X Emelie Nordqvist

Föredragande
Signerat av: Emelie Nordqvist